

"felelősei" mit sem tesznek annak érdekében, hogy fiataljaik éljenek is ezzel a lehetőséggel; pogányok a javából, miként a nem vallásosak. Csak annyi a különbség köztük, hogy az egyik mondja a Miatyánkot, a másik nem mondja. Komolyan egyikük sem veszi.

A közélet hangos a keresztény értékrend dicséretétől. Csak az nem tisztázódik soha, hogy itt Jézusra kell gondolnunk, vagy arra, amit Jézus ellenére a múltban és a jelenben vallunk és gyakorlunk. Túl nagy az említett történelmi teher a vállunkon. Nagyon sok mindent kellene bevallanunk. Nem akarjuk, hiába olvassuk: "Tartsatok bűnbánatot, és elközelg a mennyek Országá".

Ha mégis reménykedem, hogy elközelg, ez csak azért van, mert bízom Isten művében, az emberben, aki a csendben az Ő szavát hallja: Légy jó, és ne tedd a másíknak, amit nem kívánsz magadnak. Reménykedem Istentől kapott természetünkben, a lelkiismeret szavának az erejében. Bizalmat szavazok Istennek, hogy nem átabotában dolgozik, s nem föltétlenül szakad markába vállalkozása: megteremteni az emberrel a szeretet társadalmát a Földön.

Az ökumené azok körében ígéretes, akik nem hiába tartják kezükben a Szentírást, és szóba állva Jézussal hajlandók bevallani a múltat. Ezek meg is csinálják maguk között a bizalom ökumenéjét, s egységüket Jézusban nem zavarja, hogy egyikük palástot, a másik pedig miseruhát ölt. Már egységben is vannak, mert elfogadják egymás kezéből a kenyeret meg a bort.

Máris az ezredfordulón vagyunk, s Európa közepén évek óta tart a gyilkos vallásháború. Egy nyelvet beszélők gyilkolják egymást évek óta reménytelenül. A különbség köztük: más a vallásuk. Logikátlan volna arra gondolni, hogy csak vallásuktól kellene megszabadítani őket, s mindjárt volna remény a szót értésre? Miért nem hangzik el már végre a pápa vagy akárki papiféjedelem részéről: aki Jézus tanítványa, nem mehet el katonának? Miért? Mert rontaná a fegyvergyárosok üzletét? Kit imádnak a keresztények? Istent vagy a fegyvergyárosok pénzét, amiből templomokat is lehet építeni? Nem szolgálhatunk két úrnak: Istennek is, a Mammonnak is — mondta Jézus. Minket ez nem zavar, megpróbáljuk. Azt gondoljuk, sikerül. Nem sikerül: Istent csak emlegethetjük, de imádni — egyedül a Mammont imádjuk.

Az Isten országának a reménye nem lehet a vallásosak privilégiuma. Közös ez a remény. A templomba járóké és a templomba nem járóké. Jézus nem is ebben húzta meg a határt az Atya áldottai és a kárhozatba masírozók között. Másutt húzta meg: éheztem és ennem adtatok... éheztem és nem adtatok ennem. Reményem forrása, hogy testvértáncra perdülünk. Kik? A Jézust érteni akaró vallásosak és az Isten bennünk megszólaló hangjára figyelni tudók, képesek, ha nem is gondolják vallásosnak magukat. Ez lenne aztán az igazi ökumené.

A történelmi kereszténység restaurációs törekvései felett kezet fognának egymással Jézus és a felvilágosodás tanítványai.

ZSOMBOK GYÖRGY

A MI ATYÁNK

2018. dec. 09. /RoKi Lelkinap / 2019.jún.28-29.
Törökbálint, 7regiós lgy.,

Szentlélek jöjj, világosítsd meg értelmünket, nyisd meg szívünket, hogy a Te üzenetedet halljuk meg ma, s azt fölismerve, kövessük is.

Kérlek, vigyázz a számra, hogy annyit mondjak és úgy mondjam, ahogy Te mondanád, ne akarjam megmásítani, hagyjalak működni, ne tegyem oda a magam személyét - akadályként. Te legyél jelen, amen.
Mt 6,9-13; Lk 11,1-13

1. Előzmények:

- Jézus rendszeresen imádkozik (elvonulva, hosszasan, az alvás-pihenés rovására is) – miért is teszi? (Közösségen lenni valakivel, itt: az Atyával – 'folytonos egyeztetés' szükséges)
- beszél, tanít, példálózik az ima/hit erejéről (ördögűzés: imádság+bőjt ereje; kitartó ima: erőszakos özvegy, vagy: kérjete-kaptok, vagy: az éjféli kenyérkérő; ellenségért imádkozni, szüntelenül, előtte megbocsátani (Mk11,25); kísértés ellen, ...). A tapasztalatait osztotta meg(!?)
- „*egyik tanítványa kérte: Taníts meg minket is imádkozni, ahogyan János is tanította a tanítványait.*”

Mert vagy maga Jézus imája-imádkozása, vagy az az eseményrendszer vonzó, amelynek szerves részét képezi imája. Pl. most volt evangélium az evangéliumban (018dec07, péntek: Mt 9,27-30) a két vak meggyógyítása, ennek a legfontosabb kérdése: „*Jézus megkérdezte tőlük: „Hiszitek-e, hogy tudok segíteni rajtatok?” .... „Legyen a hitetek*

szertint!” ” - Hisszük-e, hogy Jézus Kruisztus tud rajtunk segíteni??? Hitünk szerint jut nekünk a segítség.. .. - nem automatikus ajándékot kapunk.

2. Mi az ima? Mit jelent az, hogy „imádni”?

Imádom a stílusod, a fagyit, az XY színészt, zenét, a csirkepaprikást, stb. .... = tehát, mit jelent??

A valóságban, eredeti tartalma lehet elismerni.. ..

- egy szeretet-kapcsolatban(!) a másik legnagyobb voltát, minden-hatóságát. S mivel egyetlen ilyen létező van csak - a fagyit, a zene, a csirkepaprikás, stb. legfeljebb kedvelhető;
- és odafordulni a legfontosabb felé.

3. Kérdés: Kinek mi a fontos?

Egy indiai pap helyi pap-barátjával sétál a Szent Péter téren. Megáll, fülel, nagy a tumultus.

- *Ha, tücsök! Csak el ne tapossuk.. ..*
- *Hogyan? Nem hallom... ebben a tömegben és zajban! – mondja a barátja.*
- *Szeretem a tücsök hangját, lehet hogy ezért érzékeny vagyok rá.*

Mennek tovább. Az indiai pap pár perc múlva elgurít egy pénzermét. A társa fölkapja a fejét:

- *Ha, itt egy pénz gurul!*

Nos, melyikünknek mi a fontos?

4. Hogyan imádkoztak az Ószövetségben?

- kitárt karral;
- hangosan és nyilvános helyen, templomban (pl.: 1Sám1,9-17, Elkána – Pennina és Anna esete, amikor Anna könyörög gyermekért: „*És felkelt Anna, minekutána ettek Silóban és minekutána ittak és lelkében elkeseredve, könyörgött az Úrnak, és igen sírt. (Éli pap pedig az Úrnak templomában az ajtófélnél ült székében.) És fogadást tett, mondván: Seregeknek Ura! ha megtekinted a te szolgáló leányodnak nyomorúságát, és megemlékezel rólam, és nem feledkezel el szolgáló leányodról, hanem fiúmagzatot adsz szolgáló leányodnak: én őt egész életére az Úrnak ajánlom, és borotva nem érinti az ő fejét soha! Mivelhogy pedig hosszasan imádkozott az Úr előtt: Éli figyelte az ő száját; És mivel Anna szívében könyörgött (csak ajka mozgott, szava pedig nem volt hallható): Éli gondolta, hogy részeg. Mondta azért néki Éli: Meddig leszél részeg? Távolítsd el mámorodat magadtól. Anna pedig felelt, mondva néki: Nem, Uram! bánatos lelkű asszony vagyok én; sem bort, sem részegítő italt nem ittam, csak szívemet öntöttem ki az Úr előtt. Ne tartsd a te szolgáló*

leányodat rossz asszonynak, mert az én bánatomnak és szomorúságomnak teljességéből szólottam eddig. És felelt neki Éli, mondván: Eredj el békességgel, és Izráelnek Istene adja meg a te kérésedet, a melyet kértél tőle.” (Érdemes megjegyezni, hogy Anna milyen ’üzletet’ ajánlott az Úrnak: Vajon a gyermekre csak a gyerektelenség szégyenének eltávolítása miatt volt szüksége??)

- együtt (fontos imák elmondásához 10 ember (’minián’) kell: információ biztosítása a tévedések ellenében, ha együtt mondjuk a szent – és változtathatatlan szövegeket);
- „gajdolva” (jiddis) = énekelve, hangosan szólva, »kántálva« – ez is a szöveghűség megtartása miatt előnyös-szükséges; (a Hiawatha, Kalevala eposzt énekelve, táncolva mondták – egymást váltva – három nap és három éjjel. A memorizált szöveget erősítette a dallam és a mozdulat, a tánc. A kapcsolt információ megmarad. Úgy hírlik, hogy a hölgyek azért emlékeznek mindenre, mert az átélt érzelmet az emlékeikhez kapcsolják.. ..);
- az ÚR-hoz imádkoztak, ez nem Isten neve(!), hanem jelzője – Isten neve „Jahve” - Isten iránti tiszteletből évente egyszer ejtette ki a főpap, a köz-zsidók nem, ők helyette általában az Adonáj szót mondták. A Jahve név mássalhangzói fölé, illetve alá az Adonáj szó magánhangzóit – vagy jelölő-pontjait - írták. Ebből a kombinációból született a nem-létező Jehova, Jahova szó. A Biblia csak egy személyes névvel illeti Istent, sokféle címet és kifejezést használ, amikor rá utal. Az alábbiakban felsorolt címek és kifejezések Jehova személyiségének egy-egy vonását emelik ki. A lényeg: Isten neve = Isten maga.. ..
- sok kötött imát mondtak:
  - zoltárokat (Messiás- és átokzoltárok, stb. ezek voltak a kor ’slágerei’ - ezeket énekelték a Pászka-vacsora, az utolsó vacsora után is a tanítványok – miután a kötelező négy pohár bort a vacsorán elfogyasztották, kissé ’becsiccsenten’ haladtak a Getszemáni-kert felé – énekelve, ahol bele is aludtak a mámorukba);
  - magnificatot(!) = hálaadó+dicsőítő ima - nemcsak Máriától maradt ránk („*Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendez az én lelkem az én megtartó Istenemben. Mert reá tekintett az ő szolgáló leányának alázatos állapotjára...*”), vagy Zakariástól („*Áldott az Ur, atyáink Istene..*

..”) hanem pl. Anna is ilyet énekel (1Sám2,1-10):

„És imádkozék Anna, és monda:
Örvendez az én szívem az Úrban,
Felmagasztaltatott az én szarvam az
Úrban. Az én szám felnyílt ellenségeim
ellen, mert szabadtásodnak
örvendezek én! Senki sincs olyan szent,
mint az Úr, sőt rajtad kívül senki sincs.
Nincsen olyan kőszál, mint a mi
Istenünk. Ne szóljatok oly kevélyen, oly
nagyon kevélyen; Szátokból ne jöjjön
kérdő szó, mert mindentudó Isten az
Úr, és a cselekedeteket ő ítéli meg. Az
erős kézjjasokat megrontja, és a
roskadozókat erővel övedzi fel, a
megelégedettek bérért szegődnek el,
éhezők pedig nem lesznek; S míg a
magtalan hét gyermeket szül, a sok
gyermekű megfogyatkozik. Az Úr öl és
elevenít, sírba visz és visszahoz. Az Úr
szegénnyé tesz és gazdagít, megaláz s
fel is magasztal; Felemeli a porból a
szegényt, és a sárból kihozza a
szűkölködőt, hogy ültesse hatalmasok
mellé, és a dicsőségnek székét adja
nékik; Mert az Úr é a földnek oszlopai,
és azokra helyezé a föld kerekességét.
Híveinek lábait megoltalmazza, de az
istentelenek setétségben némulnak el.
Mert nem az erő teszi hatalmassá az
embert. Az Úr, akik vele versengenek,
megrontja, Mennydörög felettök az
égben. Az Úr megítéli a földnek
határait, Királyának pedig hatalmat ad

és felemeli felkentjének szarvát!”
(Notabene: a szarv az erő és hatalom
jelképe – ld. a kétszűcsü
püspöksüveget.. ..)

- Kaddish-t is mondták, a 'legnagyobb'-at –
ehhez szükséges a minian, a tízes létszám.

A Kaddis ősrégi ima, amely
eredetileg nem halotti ima volt, hanem
Isten nagyságát és szentségét hirdető
dicshimnusz. Kezdőszavai, a “Jitgádál
vöjtkadás...”, bibliai eredetűek:
Ezékiel próféta használja a kifejezést,
Isten nevében, amikor Gog és Mágog
háborújáról beszél, amelynek
végeztével Isten “nagynak és
szentnek” bizonyul, és megismerteti
magát a népek szeme láttára (Ezékiel
38:23.). Arámi nyelvű szövegének
egy részét már a Második Templom
idején ismertek voltak. Azért arámi,
hogy a héberül nem tudó, ám háárec
zsidók is értsék.

5. Mit is gondolhatott az ízig-vérig zsidó és írástudó Jézus, amikor megkérte az egyik tanítvány, hogy tanítsa imádkozni?

A legnagyobb ima a Kaddish, ezt minden zsidó
embernek 'tudnia kell': Ezt tanulják meg! - S vannak
hozzá elegen (és mind férfiak!), kijön tehát az előírásos
»minian«. Ám ehhez mindegyiknek meg kell
tanulnia.. ..

Érdeemes összehasonlítani a **Miatyánk**-ot

.... ..és a **Kaddis**-t.

Miatyánk	Kaddish
– Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a Te neved,	– Magasztaltassék és szenteltessék nagy Neve e világon, melyet teremtett akarata szerint.
– Jöjjön el a Te országod,	– Szilárdítsa meg királyságát éltetekben és napjaitokban, és egész Izráel házának életében, hamarjában és közeli időkből! És erre mondjátok: Ámen!
– legyen meg a Te akaratod,	– Ismerjék el és tudják meg a világ lakói mind, hogy Előtted meghajol minden térd, esküszik minden nyelv: Előtted, örökkévaló Istenünk fognak meghajolni és leborulni, és Neved tisztelésének fenségével adózni.

– miképpen a mennyben, azonképpen itt a földön is.	– Magukra veszik mindnyájan Királyságod jármát, hogy uralkodjál rajtuk hamarosan mindörökké, mert Tiéd a királyság és örökkéig uralkodni fogsz tiszteletben, amint írva van Tórádban (*ld. a megfelelőjét – a doxológiát - alább, a bal oldalon): "Az örökkévaló uralkodni fog mindörökké: (Mózes II. 15, 18) és fenségének laka az égben fönt és hatalmának székhelye a magasságok legfelsőjén van.
– Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma,	– Legyen nagy békesség és élet számunkra és egész Izrael számára ma (s mondjátok együtt: úgy legyen.)
– és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsájtunk az ellenünk vétkezőknek.	Ez itt egy - 'új' tanítás.....(!?)
– Ne vígy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, – *mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség, mindörökké, Ámen.	– Aki békét szerez a magasságban, ^Ő teremtsen békét számunkra és egész Izrael számára (s mondjátok együtt: úgy legyen)

A hasonlóság nem a véletlen műve: a szó szoros értelmében hit-hű, Istenhez hű, zsidó Jézus nem talált ki új imát, nem szakított az Ószövetséggel, csupán betöltötte, kiegészítette, beteljesítette.

Igen, ezt a ('rövid') Kaddis-t imádkozzuk a szentmise szívében: az átváltoztatáskor megjelenített és majd az áldozáskor magunkhoz vett isteni személy közvetlen jelenlétében mondjuk föl a leckét,

6. 'Lecke', amit vajon megtanultunk-e? Nézzük végig, szóról-szóra, mondatról mondatra haladva!

- a. **Mi Atyánk:** nem Úr, nem Fenség, nem Rettenetes/Félelmetes/Megközelíthetetlen.. .. - hanem **szereető és szerethető személy**. Férfi? Akkor ilyen megjelenítése volt célszerű? Férfi, vagy nő az Isten? Ugye nem állunk meg ilyen – ezer bocsánat! – csacsi kérdések megvitatására? – (Ha még nem olvastad el – kétszer – 'A viskó' c. regényt, akkor pótold) = Istent nem tudjuk elképzelni és még senki sem látta.. ..
- b. **Aki a mennyekben vagy.. ..** - jó messze, ugye? Biztonságosan távol?
- Háááát... 'sajnos(?)' .. ..nem!!
Az Uranósz-t (ουρανός) menny-el szokták fordítani, ez akkor az elgondolható 'mindenség'-et jelentette. S ma is azt jelenti! Mai tudásunk szerint itt is a végtelenségről, a teljes létező mindenségről van szó. A mérete kissé megnőtt – tart a végtelenbe és a transzcendensbe.. ..

Tehát: Aki mindenben benne vagy, aki mindenhol ott vagy, s amint mindenben ott vagy.. .. – úgy a földön is ott vagy – elfogadható ez az értelmezés?

Hiszen benne élünk, mozgunk és vagyunk.

- c. **Szenteltessék ... .. meg a Te neved = ?** Mit jelent ez? Ez inkább egy felszólítás, nem kérdés. Parancs? - Nem, inkább kívánság. S nem a mi Atyánk kívánja, hanem mi. Mi kívánjuk. Kívánjuk? Tudjuk-e, hogy mit kívánunk? Az alábbiakban ilyen kérdésekre keresünk válaszokat.
Mi az, hogy szent? (=szeretetlenben -teljesen – odaadott, átadott. Pl.: ez jelenik meg az 'erre szentelte az életét' kifejezésben)
Ha megvan, hogy mit jelent, akkor: Ki által .. .. és mit csináljon, kicsoda és mivel? Belegondoltunk már, hogy ez milyen és mekkora föladat, ha komolyan vesszük?

Hogyan lehet megszentelni valamit? S mi is az a valami?

Szent = szeretetlenben odaadott: a Te Neved, azaz Te magad szerethető valakiként jelenjen meg – viselkedésünk nyomán erre jussanak a minket látók!
Szerethető-e a mi Istenünk, az istenképünk szimpatikus Isten lenyomata? Szeretjük mi egyáltalán az Istent?

d. **Jöjjön el a Te országod!** Hová jöjjön és mi jöjjön? Milyen az Isten Országá? Nem itt van vagy ott van, **Isten Országá köztetek (bennetek) van** (Lk17,21): A határa a szívünkön át húzódik. Segítségképpen: Mit jelent az, hogy 'magyar vagyok'? Magyarország polgára, magyarul beszélek, magyar törvényeket követek, magyarul – vagy, ha nemzetiséghez tartozó lennék - magyar polgárként gondolkozok, magyarul érzek-szeretek .. .

Gyakorlat: Most mondjuk el mindezeket Isten Országá polgáraiként. Nem üti az előzőt, hanem beteljesíti: Isten Országába tartozóként beszélek, annak törvényeit követem, odatartozóként gondolkozok, érzek-szeretek,.. .. folytasd, folytassuk! Folytassuk?

(S mit mondhat vajon egy „világpolgár”?)

e. **Legyen meg a Te akaratod!** Ez is nagyon érdekes kívánság. Egy ilyen felszólítást más helyen – pl. Jézus főpapi beszédében – a parancs szóval fordítják.

A 'parancs' szót sokféleképpen írják, nézzük a következő két, lényeges fordítási lehetőségét:

i. utasításként (azaz: 'Vita nincs!' - Gábrriel vidd az üzenetet! - és az angyal hozza-viszi az ilyeneket: ezek 'parangelión'-ok (παραγγελίων), az angyalok pedig = küldöttek, általuk vitt elrendelések-ről van szó), vagy:

ii. szívől fakadó óhajként, amelyet egy magát általunk szeretettnek tartó személy mond: 'Ha igazán szerettek, abból látom meg, hogy azt teszitek, ami a szívem kívánsága.. ..' az 'entolé' (εντολή) az, ami a bensőmből, a lényegemből jön. Isten akarata a lényegemből fakad, nem erővel rendeli el, hanem önkéntes, igaznak felismert, vidám hozzájárulásunkként szeretné látni, hogy szeretjük egymást. Nem elvárás teljesítéseként. Könnyítésképpen: Neki tulajdonképpen az kell (csak?), hogy megpróbáljuk újra és újra szeretni egymást, és így Öt is.

(Ha igazán szeretünk valakit, olyan dolgot akarunk neki tenni, pl. venni születésnapjára, aminek szívől örül, azt főzzük, amit szívesen eszik, oda

ültetjük ahol neki jó, gondolatát akarjuk olvasni – kedvét keressük ..)

f. **Amint a mennyben, úgy a földön is.. .. - vagy inkább: ahogy mindenben, úgy a földön is.. ..** Kedveseim, ezt a mondatot sokáig úgy értelmeztem, hogy azt kívánjuk, hogy a mennyben is és a földön is szeressék egymást az ott lakók. Nemrégén jöttem rá, hogy ez másképpen jobban is érthető: úgy szeressük egymást itt a földön, amint a mennyben teszik. Hozzuk le a mennyet ide a földre! Azaz jöjjön ide az Ő Országá – ugyanazt kérjük, mint az előbb – Jöjjön el a Te Országod! - ennek a kérésnek (szívől fakadó óhaj-parancsnak) a „*végrehajtási utasításáról*” van szó.

g. **A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma (is)** – nem a holnapit, holnaputánit, a jövő évit.. .. - a mait = Ne aggódjunk mit eszünk, mit iszunk, mibe öltözködjünk, higgyünk benne és ígéretében.

h. Hogyan kezdtük a Miatyánkossal elmékedésünket ma? A két vak történetével (Mt 9,27-30): '*Hiszitek-e, hogy meg tudom tenni? Hisszük! Akkor legyen a hitetek szerint!*' Ráhagyatkozás...

(A nagy búvész: *Kedves közönség, elhiszike, hogy az itt kifeszített igen erős cölöpök között, ha kifeszítetek egy erős kötelet, azon át tudok sétálni?*

- *Igen!* - válaszolja a közönség kórusban.
- *És azt, hogy bekötött szemmel is át tudok sétálni?*

- *Igen!!*

- *És azt, hogy bekötött szemmel egy talicskát át tudok tolni ezen a kötélén?*

- *Igen!!!* - kiáltják az emberek egyre hangosabban.

- *És azt is elhiszike, hogy ha egy ember beleül ebbe a talicskába, őt is át tudom tolni bekötött szemmel ezen a keskeny zsinóron?!*

- *Elhisszük!* - tombol a közönség.

- *Akkor most kérek egy jelentkezőt a talicskába....)*

Na, ki ül bele a talicskába?

Ha nem hisszük, életünkben ott lesz az aggodalom, a biztonságra törekvés, a féltés.. . s bizony ott is van a bebiztosítás, az aggályoskodás .... Jaj bizony - csak egy mustármagnyi hitem lenne!! Mennyi

aggodalomtól, feleslegesnek bizonyult biztonsági intézkedéstől szabadulnék meg, Uram segíts!
Ezzel a kéressel hitet kérünk.

- i. **Bocsásd meg a mi vétkeinket, bűneinket**
Nagyon sokféle bibliai bűn van: törvényt szegünk (parabazisz) – egy hívő, törvényt tisztelő zsidó többnyire ennek elkövetését tudatosítja bűnként magában; pedig még elkövethet: bukást (paraptóma) – a lelkiismeret mutatja a jó utat, s látjuk a rosszat, kívánatosabb, s elbukunk, és aktívan is vétkezhet (hamartia) – amikor a jót nem látjuk tisztán, de azt tudjuk, hogy az előttünk álló tettünk rossz, s mégis megteszük, valamint esendőek, gyarlók, hiányosak vagyunk – ám ez így nem is bűn önmagában! De a Miatyánkban ez így van leírva (**οφειλή, οφειλήμα = tartozás, adósság, kötelesség, - kevésbé: vétek, bűn**)! (Latin: debitoribus nostris; német: Schuld; angol: debt; orosz: долг (=adósság, kötelesség, dolog - *процту нам долги наши*¹ = nézd el adósságainkat, elmaradásainkat),... .... továbbiak?

A fő bűnünk tehát, ha ezt az esendőséget nem vagyunk hajlandók belátni? Mint Lucifer annak idején – tökéletesnek tartjuk magunkat?

Kockáztatjuk, hogy mi is, Luciferhez hasonlóan járunk - aki, *'mint villám bukott le a mennyből'*... ..

- j. **Miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek** – a másik oldalra kellene ehhez átállnunk, a megbocsátó Isten mellé és belesetjenünk abba a mindent elsöprő szeretetbe, amellyel az Atya érez irántunk. Abba, ami benne van és belőle jön és a szívbeli óhaja (azaz: εντολή). Nagy a kihívás, Isten fölajánlja, hogy részt vehetünk az életében, olyanok lehetünk mint Ő! Ez volt a paradicsombeli kísértés.. .? Vagy más ötlet: Miben is állt a paradicsombeli kísértés?

Nem akármilyen ajándék lehet, lehetne(!) ez.. ..

- k. **És ne vígy minket a kísértésbe ....** Az Atya hogyan visz minket a kísértésbe? Az Atya??? A szöveg itt teljesen egyértelmű szavakkal írja le, másképp nem lehet érteni. Bizony, ha valaki nagyon jó velünk, sokszor visszaélünk jóságával.. .. Igen, ez a legnagyobb 'disznóság', amit elkövethetünk. Ne engedd ezt Atyánk, hanem:

- l. **Szabadíts meg a gonosztól!**

A bennünk lévő gonosztól. A nélkülözött végzett dolgoktól. Ne engedd, hogy mi lássunk ehhez a munkához, elővéve a 'szerszámaink'-at (napirend, fegyelem, böjt, ima, tanulás.. ..), s magunkban bízva nekiálljunk (gyónás utáni hangulatunk!) 'megreparálni' magunkat: Testvér, úgyis eltoljuk! Bízunk rá.. .. miként mindent, ezt is. Véssük az eszünkbe, hogy

- m. **Tiéd az Ország** – a bennünk lévő Ország,

- n. **a hatalom** – az, amivel egyáltalán hatni lehet a dolgokra, elsősorban magunkra, nem a mi hatáskörünk, jaj nekünk, ha mi akarjuk ezt intézni

- o. **és a dicsőség** – nehogy már a nyúl vigye a puskát, nehogy már elhiggyük, hogy sikerül kiérdemelnünk az Országot, hogy nélküle egy lépésért is tehetünk, vagy hogy valamit helyrehozunk, vagy.. .. (ki)javíthatjuk bűneik következményeit? Amik *'rajta csattantak!'*... .. A javítómunkára képtelenek vagyunk. (A pletykálkodásról hallottam egy hasonlatot – olyan, mintha egy erős szélben egy tollal töltött párnát szétszakítasz .. .. soha többé nem tudod igazán, teljesen helyreállítani.)

- p. Erről van szó – az Isten, és csak Isten az, aki meg tudja tenni, helyre tudja hozni, meg tudja szüntetni a bűnt azzal, hogy a

¹ Отче наш, сущий на небесах! да святится имя Твоё да придёт Царство Твоё; да будет воля Твоя и на земле, как на небе; хлеб наш насущный дай нам на сей день; и прости нам долги наши, как и

мы прощаем должникам нашим; и не введи нас в искушение, но избавь нас от лукавого. Ибо Твоё есть Царство и сила и слава во веки. Аминь.

következményeit lezárja és helyreállítja az eredeti állapotot – ebben részt vehetünk, hivatalosak vagyunk.

Ismerjük talán, ahogyan az egér odaszól az elefánt barátjának a pallóhídon áthaladva: Halod hogyan dübörgünk? Nélküle semmire, Vele azonban mindenre képesek lehetünk, - de nem mi dübörgünk... ..

Világos... .. Világos?

Tanúságtétel: Mark Twain (1835-1910)

A főként ifjúsági regényeiről ismert amerikai író egyszer ezt mondta:

„A legtöbb embert azok a bibliai szakaszok aggasztják, amelyeket nem értenek. Engem egyre inkább azok, amelyeket megértettem.”

KIRÁLY IGNÁCZ

HELYTÁLLÁS

Evangéliumi esemény hangoljon rá a címben jelölt témára: a „próbaútról” visszatérő tanítványok fáradtan, de sikerélményekkel telten térnek vissza a Mesterhez. Küldve voltak, vállalták, teljesítették és jóleső fáradságukra reagál Jézus: pihenjete. (Márk 6,30-).

A helytállás kitartó küzdelem jelent, a nehézségek ellenére is folytatását annak, amit vállaltam. Emlékszem, Dombi Ferenc atya rávette néhányunkat egyházi „adószedésre”, Halásztelken. Elsődleges cél nem a pénzbevétel, hanem az emberek megszólítása volt. Minden porcikám borzongott az ötlettől, de a valahova tartozás kötelez, vállaltam. Néhány elutasító, ellenséges hozzá állástól eltekintve az emberek szóba álltak a gimnazista suhancsal. Jó, ebben az is benne volt, hogy legtöbben ismertek és nem feltétlenül betyárságaimról csupán. Sikerélményeim voltak, hogy valamit teljesíthettem, helytállhattam.

1./ Helyemen. A magát helyén tudó ember kevésbé helytelenkedik. Kevésbé tesz olyat, ami nem illik őhöz és az ő elveihez. Sajnos nem születünk bele a földi életünk életre szóló helyébe. Köztudottan jó szülőktől is születhet elkutyuló gyermek. Lehet, hogy nem csak sajnos? Néha jó is, ha nem születünk bele. Egy zilált, életidegen házasságból születni az életbe, a kimenekülésre indítja a jobbra hivatott felnőv

gyermeket. A bojtorjánról lehetetlen fügét szüretelni? A növényre érvényes, az emberre nem.

Adatott az, amikor, ahova, ahogyan születtünk. Felelősségsökkenés szándékával halljuk a genetikai adottságokat, a kikerülhetetlennek látszó sorsokat felemlető magyarázkodásokat. A legkatolikusabb francia írók egyike, Claudel írja: „A kereszthez vagyok kötve, de a kereszt nincs kötve semmihez.” (Selyemcipő). Mintha nem kapnánk semmi lehetőséget arra, hogy fix ponthoz köthessük az életünket. Mintha ladikban, mentőmellényben, vagy akár fenntartó fakesztbe kapaszkodva hanyódnánk az élet tengerén. Alap szinten tényleg így is van. Sodrás visz. Családi, társadalmi, politikai. Kortárs csoportbeli, vallási, civil mozgalmi. Vagy egyszerűen belefárad az ember a szüntelen úzásba, akár abba, hogy valami uszadék halmazból magának emeljen ki valamit. Akár, hogy partra evickéljen kerülgetve az oda úzást gátló sok mindent. Az árral szemben úzást már nem is említem.

Választhatok. No, nem a mindentől valamit. Nem. Valamik közül valamit. A szabadságot abszolútnak álmodók jó, ha belátják a tény: szabadon választunk nagyon is behatárolt lehetőségek közül. A mai világban nem könnyű belátni, hogy nem csúcsérték a szabadság, hanem csúcs felelősség. Magamról azt mondom: én az emberiség magyarul beszélő jézusi tájékozódású keresztény kultúrájához tartozom. Azért is, mert ebbe születtem, azért is, mert felnövekedvén az ide tartozást választottam. Az adott alapra nekem kellett felépítenem az én kisbajos életemet. Az építkezés alatt is vigyázva, hogy a lényegesen emberi ki ne felejtődjön: „Soha ki ne fogyjon kezedből az emberbarátság melege!” (Sinkovits Imre).

2./ Állni. No, nem statikus állapotról van itt szó. Aktivitásról. Vagy az talán nem erős aktivitás, ha az ár sodrása ellenére megállunk a lábunkon? Vagy az nem kemény aktivitás, mikor ebben a sodró, elragadni akaró erőterben a magunk személyes lépéseit tesszük? Nyelvédanyánk gazdagságából most csak a megáll és kiáll fogalmát nézem. Megállni igyekszem szeretteim, testvérbarátaim előtt és Jézusunk előtt. Vagyis mindenki előtt, aki fontos nekem. Lehetek, ha nem vigyázok, homo peregrinator (kóborló, vándorló), csángáló, aki elbóklássza életét a legelőn, mintegy rideg marhatartású életformában. Ennél talán többre hivatott az ember. Például arra, hogy amit értéknek tart, azért kiálljon. Azt képviselje, ismertesse, védje, fejlessze. „Emlékező tanukká és emlékeztető tolmáccsá kell lennünk.” (Merza József). Kellenek a biztatások. Kellenek az óvó figyelmeztetések is: „Aki áll, az vigyázzon, hogy el ne essék!” (Szt. Pál).

3./ Veszélyeztetettségeink. Tudom, a helytállás értékét és nehézségét éppen az adja, hogy ellen erőnkben élünk. Az emberhez az a méltó, ha nem kimenekülni akar a kihívásokból, hanem megoldani igyekszik